

VELJA GOVORJENA BESEDA!

EMBARGO DO SOBOTE, 5. 4. 2025, do 11. URE

V zadnjem mesecu kar dva poskusa samomora dijakov – pritiski v šoli in previsoka pričakovanja.

Otroci pretepejo sošolca, vse to posnamejo in objavijo na Tik Toku.

Romsko nasilje.

Otroci Albancev so vrženi v šolski sistem, brez znanja jezika. Nato pa zavirajo napredek celotnega razreda.

Piflanje, gore podatkov, torbe težje kot vojaški ruzaki.

Učitelji brez pravih pristojnosti, s starši za vratom, rajši dajo učenco 5 kot pa se prekarjajo s starši.

Na področju šolstva smo že davno močno skrenili s prave poti.

Dragi udeleženci današnje programske konference NSi,
spoštovane krščanske demokratke in demokrati,
vabljeni gostje – prisrčno dobrodošli!

Danes bomo iskali odgovor na vprašanje »Kakšno šolo potrebujemo«.

Uvodoma bi se rad **zahvalil delovni skupini**, ki je današnjo programsko konferenco pripravila: dr. Alenki Šverc, dr. Urši Lampret in Ireni Dolenc. Hvala pa tudi vsem gostom, ki ste se danšnje konference udeležili.

Če bi slovenski šolski sistem morali oceniti z »opisno« oceno, bi zapisali: tog in okorel, birokratsko obremenjen in preveč osredotočen na pomnjenje podatkov. Številčna ocena pa bi bila verjetno komaj »2«.

V Sloveniji se zadnjih nekaj let predvsem pogovarjamo o tem, kako nam razpada javni zdravstveni sistem. Tiho in s še večjo hitrostjo pa nam razpada šolski sistem. **Če ne bomo nemudoma začeli z resno prenovo slovenskega izobraževalnega sistema, do v nekaj letih dokončno kolapsiral.**

Rezultati PISA 2022 kažejo na negativen trend pri vseh treh ključnih področjih: bralna, naravoslovna in matematična pismenost. Pri naravoslovni in matematični pismenosti smo nekoliko nad povprečjem OECD, bralna pismenost pa je celo pod povprečjem OECD.

V šolstvu tli, brbota in vre ... samo vprašanje časa je, kdaj bo odneslo pokrovko in bo zadeva eksplodirala. Nova Slovenija z današnjo programsko konferenco želi, da se slovenska politika začne resno ukvarjati s šolstvom – to mora postati pomembna tema. Kot programsko

močna stranka smo oblikovali 16 rešitev za sodobno in kakovostno šolstvo, ki jih bomo predstavili v nadaljevanju programske konference. Nekaj pa je jasno: **hitrih rešitev ni, o slovenskem šolstvu pa bi se morali začeti pogovarjati že včeraj.**

Kje je ključen problem? Že dolgo sem v politiki in doživel sem že ogromno prenov »učnih načrtov«. Vedno smo govorili: manj bo piflanja in učenja na pamet, otroke bomo razbremenili faktografskega učenja. Na koncu pa smo vedno dobili še debelejši učni načrt, še več učbenikov in otroke še bolj obremenili s še več podatki.

Vsi podatki so danes samo en klik stran, vedno jih nosimo s sabo v žepu. Otroci se morajo naučiti, kje se podatke najde in kako se jih med seboj poveže – **govorimo o konceptualnem učenju**. Želim si tudi, da naši otroci ne bi samo znali uporabljati telefon in znali nalagati aplikacije, ampak da bi razumeli, kako telefon deluje in kako se aplikacija naredi. **Ključni problem našega šolskega sistema je, da učenci tekmujejo v pomnjenju podatkov, ne pa v razumevanju stvari.** Zmagovalec je tisti, ki si največ zapomni in ne tisti, ki stvari razume.

Šola ni več varen prostor – nasilni otroci, še bolj pa nasilni starši z odvetniki, danes samo še poglobljajo nemoč učiteljev. Prizore mladostnega nasilja in popolne nemoči institucij gledamo vsak dan. Šolski sistem je postal žrtev permisivne vzgoje in levičarskega aktivizma – avtoritete se razgrajuje, kazni so nezaželene, bistvo je pogovor. In potem poslušamo odgovorne predstavnike vlade in ministre, ki ob primerih brutalnega šolskega nasilja ponavljajo vedno eno in isto: pripravljamo sistemske ukrepe, organiziramo pogovore in delavnice socialnih veščin, ključno je sodelovanje med vsemi deležniki in mreženje pristojnih institucij. Povejmo iskreno: nasilnim učencem nihče nič ne more in oni se tega zavedajo. Zato smo tam, kjer smo in to je treba spremeniti, drugače bo nasilja vedno več in vedno hujše bo.

Šole postajajo upravne enote, učitelji pa državni uradniki. Vzgoja in vzgojni ukrepi niso pomembni, vzgojna avtoriteta učitelja ni pomembna, šteje pravilno izpeljan upravni postopek. Znani so primeri, ko se učitelj za vzgojni ukrep preprosto ne odloči, ker se mu ne da ukvarjati z birokracijo, sploh pa ne s starši in njihovimi odvetniki. In to je slabo.

Kako je mogoče, da **imamo vedno več učiteljev, ki pa so vedno bolj obremenjeni.**

Čas je za korenite spremembe v šolskem sistemu –

Nova Slovenija predlaga vrnitev zdravega razuma v šolstvo!

Znanje je moč, dajmo ga učencem! Razumevanje namesto pomnjenja. Projektno učenje namesto pifljanja. Kritično razmišljanje in sposobnost samostojnega učenja. Vzgoja za vrednote in domoljubje. Naš cilj mora biti vzgoja odgovornih, samozavestnih in kritično razmišljujočih mladih – šola mora mlade pripraviti na življenje. Tako se morajo prilagoditi učni načrti, izobraževanje učiteljev, način poučevanja in predvsem ocenjevanje znanja.

Potrebujemo boljšo povezavo med gospodarstvom, trgom dela in šolami. V času umetne inteligence in socialnih omrežij je nujno, da se v šole uvede osnove programiranja oziroma računalniške in informacijske vsebine, robotike in finančne pismenosti. Vse se vrti izjemno hitro: ravnatelji potrebujejo ustrezna menedžerska znanja za boljše vodenje šol, učitelji pa se morajo ves čas strokovno usposablјati.

Naj ZUPu v šolah odzvoni! Šole niso »upravne enote«, učitelji niso uradniki, vzgoja ni upravni postopek. Učiteljem moramo vrniti vzgojno avtoriteto in moč. Potrebujemo stalno obvezno izobraževanje učiteljev, razbremenjevanje nesmiselnih birokratskih opravil, dodatno nagrajevanje izjemnih učiteljev.

Spodbujanje različnih vzgojnih pristopov. Imamo različne pedagoške koncepte (npr. Montessori ..) – starši naj izberejo najboljšo za svojega otroka. Država mora skladno z ustavo financirati program – zasebnih ali javnih izvajalcev. Elitizem pomeni, da zasebne šole lahko obiskujejo samo otroci bogatih staršev. V Sloveniji moramo zagotoviti, da zasebne šole z javno veljavnim programom lahko obiskujejo vsi. Različnost vzgojnih pristopov nas bogati in ne ogroža javnega sistema.

Če je nekdo dovolj star, da pretepe sošolca in to objavi na Tik Toku, je dovolj star, da za to prevzame odgovornost. Nova Slovenija je že predlagala spremembo zakonodaje: zaostritev kazenske odgovornosti mladoletnih storilcev za nekatera kazniva dejanja kot je napad na uradno osebo, povzročitev telesnih poškodb, kraje, ... in možnost odstranitve nasilnega učenca iz šole in namestitve v vzgojni zavod. Stroka je jasna: s pogovori in delavnicami ne bo šlo, potrebne so resne sankcije za odklonska vedenja. Dovolj je govorjenja samo o otrokovih pravicah, pogovarjati se moramo tudi o otrokovih dolžnostih in o dolžnostih staršev.

Vlada Roberta Goloba sporočam, če vam ne gre: v državnem zboru imate **zakone NSi – podprite jih in šole bodo spet postale varnejše.**

Nujno potrebujemo jezikovne pripravljavnice za otroke priseljencev. Brez znanja jezika ne gre – otroci priseljencev se morajo naučiti slovensko. Samo tako bodo lahko spremljali pouk, razred ne bo zaostajal in to bo najboljša popotnica za življenje.

Dragi prijatelji, spoštovani udeleženci!

Ni še prepozno, vendar časa ni več veliko. Priznati si moramo, da smo z našim šolstvom zabredli in da so spremembe nujne. Hitrih rešitev ni, mora pa to postati ena najpomembnejših tem o kateri v Sloveniji govorimo. Našim otrokom dajmo znanje, prihodnost in varno šolsko okolje. Učiteljem vzgojno avtoriteto. Rešitve Nove Slovenije delujejo, spravimo jih v življenje!